

SVANSKLIPPNING, TANDKLIPPNING OCH -SLIPNING

Q: Vad är svansklippning och varför görs det?

A: Svansklippning innebär att en del av den nyfödda smågrisens svans klipps av. Det görs för att förhindra svansbitning.

Q: Varför förekommer svansbitning?

A: Svansbitning har flera orsaker men beror till huvudsak på en stimulansfattig miljö och dålig skötsel. Svansbitning är ett symptom som kan härledas till flera faktorer, som brist möjlighet till naturligt beteende, otillräcklig värmereglering, dålig utfodring, bristande hälsa. En väldigt viktig riskfaktor är frånvaron av material som grisarna kan undersöka. Grisar är väldigt nyfikna och uppfinningsrika. De behöver böka i marken större delen av dagen för att må bra. När de inte har någonting att göra i de kala, trånga, tråkiga boxarna börjar de undersöka varandras svansar. En del kommer tugga på andra grisars svansar som då skadas. Att klippa av svansarna för att förhindra svansbitning är att bekämpa ett symptom, när det i själva verket är problemen bakom svansbitningen som måste lösas.

Q: Hur många smågrisar i EU utsätts för svansklippning?

A: Antalet kan bara uppskattas, eftersom medlemsländerna inte måste rapportera hur stor andel av grisarna som får sina svansar avklippa. Färsk statistik från EU-kommissionen och från industrin visar dock att de flesta länder fortfarande tillåter rutinmässig svansklippning. Undantag är Sverige och Finland. En uppskattning av Eurogroup for Animals är att så många som 2,8 miljarder smågrisar har utsatts för olaglig svansklippning sedan uppdaterad EU-lagstiftning gällande grisar trädde ikraft år 2003.

Q: Men är svansklippning lagligt i EU?

A: Enligt direktiv 2008/120/EC som bekräftar ett tidigare direktiv från 2001 (som trädde ikraft år 2003), får svansklippning inte utföras rutinmässigt utan bara om svansbitning finns på uppfödningplatsen i fråga och bara om alla andra åtgärder som vidtagits av uppfödaren har misslyckats.

Q: Vad är tandklippning?

A: Delar av tandens ursprungslängd avlägsnas genom klippning eller slipning.

Q: Varför utsätts grisar för tandklippning och -slipning?

A: För att förhindra att smågrisarna skadar varandra och suggans spenar, när smågrisarna konkurrerar om den bästa platsen vid suggans juver.

Q: Är tandklippning och -slipning lagligt i EU?

A: Ja, men inte rutinmässigt och endast om det finns bevis på att skador har uppkommit. Innan ingreppet genomförs ska andra åtgärder ha vidtagits. Hörntänderna får reduceras i storlek genom filning eller klippning, förutsatt att detta sker på ett likformigt sätt som lämnar en oskadad jämn tandyta. Ingreppet får inte göras efter den sjunde levnadsdagen.

I Sverige är det tillåtet att slipa (inte klippa) tänderna på smågrisar. Det får inte ske rutinmässigt utan bara om det erfarenhetsmässigt har visat sig uppkomma skador på andra djur och det görs innan djuret har uppnått en veckas ålder.

Q: Vet vi hur många smågrisar i EU som utsätts för tandklippning och -slipning?

A: Trots att rutinmässig reducering av smågrisars tänder, genom klippning eller slipning, inte är lagligt i EU finns det inga officiella uppgifter om hur stor andel av smågrisarna som utsätts för det.

Q: Vad kan göras för undvika tandklippning och -slipning?

A: Tandklippning och -slipning kan undvikas genom ändrade skötselrutiner och avelsmål. Smågrisarna biter varandra när det är stor konkurrens om suggans spenar. En avel inriktad på mindre kullstorlekar och suggor med bra modersegenskaper och att suggorna får tillräckligt och bra foder för mjölkproduktionen är exempel på åtgärder som kan eliminera behovet av tandklippning och -slipning.

Q: Vad kan jag göra för att bidra till att få ett slut på svans- och tandklippningen?

A: Skriv under vårt brev som uppmanar landsbygdsminister Sven-Erik Bucht att arbeta för att de medlemsländer där svansklippning, tandklippning och -slipning av grisar fortfarande förekommer ska ta fram handlingsplaner över hur de snarast ska fasa ut ingreppen.